1853. N°. 122.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 12 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 11 October.

Wij vernemen dat het Hoogduitsche Vaudeville-Gezelschap van de Heeren Kahnenberg en C°. van Rotterdam, hetwelk ook te Amsterdam zeer veel genoegen heeft gegeven en verscheidene zeer verdienstelijke leden, zoowel wat zang als spel betreft, bevat, ook hier in den loop dezer maand voorstellingen hoopt te geven.

— Te Rotterdam zijn den 8sten aangegeven 7 cholera lijders, 8 overleden en 4 hersteld; den 9den 8 lijders, 8 overleden en 5 hersteld.

Te Amsterdam zijn den 9den en 10den dezer aangegeven 11 cholera-lijders, 12 overl, in behandeling 23. De ziekte heeft zich ook vertoond te Zierikzee en te 's Hertogenbosch.

— Te Rotterdam is een Heer door eene vrouw die hem om eene aalmoes vroeg en daarbij een beklagenswaardig tooneel van hare ellende ophing, van zijn horologie met gouden ketting en sleutel beroofd, hetgeen echter door de policie is opgespoord en de vrouw in hechtenis genomen.

— In de gemeenten Vlaardinger-Ambacht en Kethel heeft zich ll. Dingsdag een dolle hond vertoond; 3 menschen en eenige honden zijn door het woedende dier gebeten; alle honden welke men weet dat gebeten werden zijn afgemaakt, ook is men er in geslaagd den dollen hond te dooden.

— Wederom hebben te Hellevoetsluis twee leden van den Raad die nogmaals tot Wethouders benoemd waren, voor die betrekking bedankt. Alle leden van den Raad zijn nu reeds bij herhaling benoemd.

— Van den Helder wordt gemeld, dat eene sloep met 5 man, die naar een wrak gingen om het te sloopen, is omgeslagen en 3 hunner verdronken zijn.

Nog wordt van die plaats gemeld, dat ten gevolge der menigvuldige sterfgevallen en het groot getal van zieken aan boord van het in die haven liggende Amerik. schip Michael Angelo, met landverhuizers naar Noord-Amerika, aan den Gezagvoerder gelast is naar Wieringen te vertrekken, ten einde de zieken in het quarantaine-gebouw aldaar te doen opnemen en verplegen. Bij de ziekte dezer arme landverhuizers openbaarden zich al de kenteekenen der cholera.

— De bezigtiging van de Tentoonstelling van voorwerpen voor de bouwkunst te Amsterdam, is tot den 17den verlengd.

— Te Utrecht is in den ouderdom van 51 jaren overleden de Heer Mr. J. Hora Siccama, Griffier van het Hoog Militair Geregtshof, Mededirecteur van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap, lid der Maatschappij der Nederl. Letterkunde te Leyden enz., die zich door zijne verhandelingen over *Neêrlands volksaard en Staatswezen* en over *Neêrlands grond en beschaving in verband beschouwd*, eene eervolle plaats onder onze proza-schrijvers verworven heeft en zoowel om zijne uitgebreide kennis als edel karakter bij allen die hem regt kenden, geacht was.

— De Directie van den Rijn-spoorweg heeft aan de wachters en verdere arbeiders gedurende de aanstaande winterdienst, welke met den 15den dezer aanvangt, hetzelfde loon als des zomers toegelegd.

— Uit Groningen meldt men van den 7den: De inschrijving op de geldleening voor de daarstelling en oprigting eener gasfabriek in deze gemeente, ten bedrage van f 250,000, tegen 3½ pCt., is op verrena niet voltallig geworden. Blijkens notificatie van Burg. en Weth., is slechts voor f 114,000 ingeteekend, zoodat thans, ingevolge raadsresolutie van den 6den September, eene nieuwe inschrijving naar 4 ten honderd wordt geopend op Donderdag den 13den en Vrijdag den 14den aanstaande, in welke geldleening alsdan de thans ingeschrevenen als eerste deelnemers zullen worden aangemerkt.

— Uit Breda wordt gemeld, dat aldaar honderde Belgische zilverstukken in omloop zijn, die al spoedig ons land verder zullen indringen, en dat ieder opmerkzaam dient te worden gemaakt tegen de ontvangst, namelijk: vijfde franc-stukken of stukken van 20 centimes, die men voor 10 cents-stukken uitgeeft. Het is munt, die onlangs eerst geslagen is; de grootte is aan onze 10 cents-stukken gelijk, doch zij zijn de helft dunner. Bij de ontvangst zal men het oppervlakkig niet bemerken, de bezitter kan het ondervinden door een verlies van 6 cent per gulden.

— De prijzen der granen waren op de Belgische markten weder gerezen.

— De Algemeene Vergadering der Commissie van Weldadigheid werd dit jaar gehouden op den 14den Julij jl., onder het Voorzitterschap van den tweeden Assessor, den Heer Mr. Faber van Riemsdijk, daartoe door Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, bij diens afwezigheid gemagtigd.

In die Vergadering werd, door de Permanente Commissie, bij monde van den Heer van Hoorn van Burgh het Algemeen Verslag uitgebragt nopens den staat der Maatschappij en dien harer Koloniën over het jaar 1852.

Vervolgens werd, door den Heer Ruitenschild verslag gedaan van den staat der godsdienstigheid en zedelijkheid onder de Kolonisten, en van het godsdienstig- en schoolonderwijs in de Koloniën.

Voorts werd, bij monde van den Heer van Hoorn van Burgh, het gewoon financieel Verslag over 1852 uitgebragt en de Rekening en Verantwoording over dat jaar overgelegd.

Voor de mededeeling dier verslagen werd door de Vergadering dank betuigd, en besloten, de Rekening en Verantwoording vast te stellen, en met het toelichtend verslag, als ook de beide andere zoo even gemelde verslagen, aan de Commissie van Toevoorzigt over te leggen.

Deze onderscheidene verslagen gedrukt en onder de sub-commissien en militaire Kommandanten verspreid wordende, kunnen wij ons, kortheidshalve, daaraan gedragen.

Op den 16den Julij jl. heeft volgens de Commissie van Toevoorzigt hare eerste vergadering gehouden.

In die vergadering werd tot Voorzitter gekozen de Heer Mr. J. K. Baron van Goltstein, en tot Secretaris de Heer Mr. J. G. A. Clant, vervolgens werden de bovenvermelde verslagen ter tafel gebragt en de commissien benoemd ter inspectie der Kolonien en tot opneming der Rekening en Verantwoording. Voor de eerstgemelde commissie werden gekozen de Heeren H. J. Hofstede en Mr. B. J. C. Metelerkamp, en voor laatstgenoemde commissie de Heeren Mr. A. Beketh, Mr. C. H. Gockinga en H. F. K. Duyker.

Met gevoelens van innige erkentelijkheid maken wij hier melding van een legaat ad f 3,000, dat in de afgeloopen drie maanden der Maatschappij is te beurt gevallen, ten gevolge der weldadige beschikking van nu wijlen Vrouwe M. C. Schenkhuizen wed. van den Heer J. M. Molkenboer te Amsterdam.

Moge haar voorbeeld velen wekken en aansporen om ook langs dien weg onze Maatschappij te ondersteunen en haar bij de laatste beschikking over hunne aardsche goederen in liefde te gedenken.

De sterkte der bevolking is gedurende het afgeloopen kwartaal met 560 personen verminderd, voornamelijk door het gewoon jaarlijksch ontslag.

De gezondheid blijft zeer gewenscht.

Onderscheidene bedelaars zijn ontvlugt. Zoo wel van de ontvlugte als ontslagene bedelaars zijn er een aantal teruggekeerd; doch van de ontslagene blijft er ook een [illegible] getal weg, hetwelk, als in beteren staat aan het maatschappelijk leven teruggegeven, kan beschouwd worden.

De bevolking bedroeg 1 Julij ll. 10,127 zielen.

Het voorjaarsweder is den landbouw ongunstig geweest. Later is een en ander echter aanmerkelijk verbeterd.

In hoeverre de weder opgemerkte ziekte aan het aardappelgewas zal toenemen is niet te bepalen. Met den aanvang dezer maand op slechts enkele akkers begonnen, zag men de meeste nu nog van de ziekte verschoond en verspreidde zij zich ook niet zoo spoedig.

De fabriekwerkzaamheden worden goed voortgezet; alsook het onderhoud van gebouwen, bruggen en sluizen, dat te moeijelijker was, naardien er tegenwoordig weinig bekwame handwerkslieden onder de aankomende bedelaars worden aangetroffen.

Evenwel worden aan de gestichten nog door kolonisten vervaardigd al de nieuwe gereedschappen voor de broodbakkerij met de aardappelmaalderij, welke den 24sten Mei jl. te Frederiksoord, door het afbranden dier bakkerij, met de daaraan verbonden woning van den boekhouder des directeurs, zijn verloren gegaan.

Bij de felle droogte en den hevigen oostenwind, waren die gebouwen met genoegzaam al wat er in was, in één uur tijds vernield.

Door dadelijk aangewende hulp heeft het mogen gelukken, niet alleen de verspreiding van het vuur onder hout- en turfhoopen en in het nabijstaande bosch te keeren, maar ook de paarden en eenige weinige gereedschappen te behouden. Zoowel de goederen als het gebouw waren tegen brandschade verzekerd. De bakkerij is weer in aanbouw, gedeeltelijk door kolonisten, terwijl de daarstelling der woning van den boekhouder eerlang zal worden uitbe-

steed. Den vorigen dag, den 23sten namelijk, had te Ommerschans een onheil van anderen aard plaats gevonden, eene misdaad, hoedanige wij zeldzaam te betreuren hebben. Vier teruggebragte deserteurs namelijk, beraamden een aanslag op het leven des opper-veldwachters of op dat van een der andere ambtenaren. Een der gemelde deserteurs viel, gelijk later bleek, tot volvoering van den voorgenomen misdaad, den brigadier-veldwachter aan, doch werd terstond overmeesterd en naar den strafkelder gebragt, alwaar hij alstoen, verwoed over de mislukking van zijn boos opzet, zonder eenige aanleiding, een daar voor straf opgesloten medekolonist aanviel en hem terstond afmaakte met een mes, hetwelk hij in zijn pet had weten verborgen te houden. Ofschoon er dadelijk hulp toeschoot was de moord reeds begaan. De dader benevens zijne medestanders zijn terstond aan den regter overgeleverd.

Dit droevig voorval veroorzaakte aanvankelijk groote ontsteltenis, en onder den indruk van het gebeurde werden er onmiddelijk buitengewone maatregelen genomen tot voorkoming van verdere misdrijven of ongeregeldheden. Spoedig is echter de kalmte teruggekeerd en de goede orde in het gesticht niet gestoord geworden.

Overigens bestaat er reden om over het gedrag der kolonisten tevreden te zijn. Trouwens, voorzien van al het noodige tot hun onderhoud, in de gelegenheid om zich aan arbeid te gewennen en veelsoortig werk te leeren, ten einde bekwaam te worden, om zelf voor hun onderhoud te zorgen: en daarenboven onder den invloed van geregeld school- en godsdienstig onderwijs, hebben de kolonisten dan ook alle aanleiding, om zich wel te gedragen en het voorregt te waarderen een toevlugtsoord te bezitten, werwaarts zij, bij het gemis van de eerste levensbehoeften, niet zelden in ellende verzonken, worden overgebragt.

's GRAVENHAGE, 8 October.

Z. M. heeft tot Grootkruisen der Orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den Graaf Zakrewsky, Gouverneur-Generaal van Moskou; Graaf Peroffsky, Minister der Apanages van den Keizer aller Russen en Prins Sergée Galitzin. En voorts tot Ridder dier Orde, Kapitein Pratassoff, Adjudant van den Veldmaarschalk Prins van Warschau.

— Z. M. heeft benoemd bij het 6de reg. infanterie, tot Kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten Luitenant P. J. Amiot, van het 1ste reg. van het wapen; bij het 8ste reg. infanterie, tot 1sten Luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den Luitenant J. A. Biorn, van het 2de reg. van het wapen.

— Z. M. heeft last gegeven, dat de arbeiders op het domein het Loo, gedurende den Winter het verhoogd zomerloon zullen genieten.

— Het voetstuk, waarop het standbeeld van Koning Willem II zal worden geplaatst, is bijna voltooid. Naar men verneemt zal de onthulling in November plaats hebben. Het beeld zal met het aangezigt naar het Halstraatje gekeerd staan. De Vorst leunt met de linkerhand op het heldenzwaard, herinnerende deze stand aan den dapperen krijgsman. Het hoofd is ongedekt. Wat dit standbeeld met verhoogd genoegen zal doen beschouwen, is de zoo doelmatige actie aan het geheel gegeven, hebbende de bekwame George den Koning voorgesteld, groetende op de hem zoo eigene minzame wijze. Men verneemt voorts, dat, sedert de werkzaamheden zijn hervat, telken morgen nieuwe bloemen op de fundamenten zijn gevonden, door eene onbekende hand daar gestrooid.

— Gisteren heeft aan het Ministerie van Binnenl. Zaken de aanbesteding plaats gehad tot het maken en leveren van 3 ponten, te leggen op nader te bepalen punten in de ringvaart van den Haarlemmermeer-polder, voor de gemeenschap, ook met rijtuigen, tusschen dien polder en de aangrenzende gemeenten; dat werk is aangenomen door den Heer W. van Dokkum, te Haarlem, voor ƒ1,950.

— Het departement van Oorlog heeft de corps-commandanten gemagtigd, de miliciens verlofgangers der ligting van 1850, zich daartoe aanmeldende, vergunning te verleenen tot het aangaan van een huwelijk, na aanzuivering *casu quo* van hunne schuld op het kleeding- en reparatiefonds, en bij onvermogen door overlegging van een bewijs, waaruit die omstandigheden blijken.

— Ten gevolge der herbenoeming van den Heer Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein als Kantonregter in het kanton Assen, zal deze zich aan eene herstemming als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal moeten onderwerpen.

— Ll. Vrijdag stond voor het Prov. Geregtshof alhier te regt J. B. A. V. C., laatst Ontvanger te Hillegersberg, beschuldigd van het verduisteren van 's Lands gelden. De beschuldigde werd verdedigd door den Heer Mr. van Gigch. Het openbaar Ministerie, bij monde van den Heer Advocaat-Generaal la Grappe Dominicus, requireerde de schuldig- en eerloosverklaring van den beschuldigde en zijne veroordeeling tot hoogstens 15 jaren dwangarbeid. Het Hof zal den 13den dezer uitspraak doen.

— Men verneemt dat het onderzoek van de Staatsbegrooting voor den jare 1854, in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ten einde gebragt. Reeds houden zich de Commissien van Rapporteurs bezig met het opmaken van hare verslagen over de verschillende ontwerpen, die tot de begrooting betrekking hebben. Tot dat deze zullen zijn opgemaakt en de antwoorden der Regering deswege ingekomen, zijn vele leden der Kamer huiswaarts gekeerd, zoodat men in de eerste dagen geene zittingen der Kamer te gemoet ziet.

— Maandag avond is te Scheveningen eene zesde haringschuit aangekomen met eene lading van 38,000 stuks, die dezen morgen verkocht is. Volgens berigt met deze schuit aangebragt, zou er op de Engelsche kust geen haring zijn en zouden onze visschers zich alzoo verpligt hebben gezien zich naar halver zee te begeven; alwaar eenige haring gevangen wordt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 8 October.

H. M. wordt met haren Gemaal en gezin den 14den uit Schotland op Windsor teruggewacht.

— Gisteren is er eene zeer talrijke meeting gehouden, waarbij onderscheiden leden van het Parlement tegenwoordig waren, om de zaak van Turkye tegen over Rusland te ondersteunen; het volgend besluit werd met eenparige stemmen genomen: Dat men ten volle overtuigd zijnde, dat de Russische Regering niet alleen Turkye wilde ter onder brengen, maar zelfs over Europa heerschen, en alle vrijheid den boden inslaan, daarom de Turksche quaestie niet langs diplomatieken weg beslist kon worden, en het derhalve te betreuren was, dat Engeland zooveel tijd noodeloos heeft verspild, en wat oneindig meer zegt, dat de goede trouw van dit land algemeen verdacht is geworden.

— In den Ministerraad, die gisteren avond is gehouden, is bepaald dat er stappen zullen gedaan worden, om ten aanzien van het Turksch vraagstuk, nogmaals onderhandelingen aan te knoopen.

— Bij het departement van Marine is berigt ontvangen, dat tot 7 Mei ll. door de in December 1849 uitgezeilde expeditie ter opsporing van Sir J. Franklin, niets was ontdekt. Ondertusschen zijn met dit berigt belangrijke tijdingen aangebragt voor de nadere kennis der Noordpool-streken, daar men thans de zekerheid heeft verkregen, dat ten noorden van Amerika een waterweg bestaat, welke de Stille-Zuidzee met den Atlantischen-Oceaan verbindt. Kapitein M'Clure namelijk, die van den kant der Behring-straat in de Noordpool-zee was doorgedrongen, heeft door deze zee de Davis-straat (dus den Atlantischen-Oceaan) bereikt. Zijne reis is met ontelbare moeijelijkheden en gevaren vergezeld geweest, zoodat het nu tevens is uitgemaakt, dat die doortogt voor den handel volstrekt onbruikbaar is.

— De officiële staten van den buitenlandschen handel van het Vereenigd Rijk over de met den 5den September jl. geëindigde maand, wijzen weder, in vergelijking met hetzelfde tijdvak van 1852, eene vermeerdering aan van den uitvoer van omstreeks 20 pCt., terwijl de afgeloopen 9 maanden eene vermeerdering van den uitvoer van 23½ pCt. opleveren in vergelijking met het voorafgegane jaar. Deze vermeerdering is, ook in de laatste maand, voor een aanmerkelijk deel het gevolg der groote uitzendingen naar Australië, wier uitkomst voor de afzenders nog zeer onzeker is.

— Er zijn door middel der photographie valsche banknoten vervaardigd, die hoogst moeijelijk van de echte te onderscheiden zijn. Het bestuur der Bank heeft noodig geacht zoo spoedig mogelijk eene verandering in het uiterlijke harer banknoten te brengen welke die vervalsching onmogelijk zal maken.

— Sedert het begin dezer eeuw is de bevolking van Schotland van 1,608,420 tot 2,888,742 zielen, dat is bijna 80 pCt. toegenomen.

— Den 23sten September zijn bij Hilswick op Schetland 200 walvisschen gestrand, die elk omstreeks 15 £ traan hebben opgeleverd.

— Onlangs is uit Liverpool een schip naar Australië gezeild met de grootste lading aan boord, welke immer door een schip vervoerd werd; het besloeg eene ruimte van 3000 ton en had voor 300,000 £ aan waarde aan boord.

— Op eene inspectie-reis door den Protestantschen Bisschop van Tuam in Ierland, zijn 247 personen, welke vroeger tot de R. Kath. kerk behoorden, bevestigd als leden der Protestantsche kerk. In de voorafgegane laatste 3 jaren had het getal van die overgangen te zamen 2411 bedragen. De in 1852 uit Ierland, bepaaldelijk uit Tuam, naar Noord-America vertrokken landverhuizers hebben voor een betrekkelijk groot gedeelte bestaan uit lieden, die tot de Protestantsche kerk waren overgegaan; daardoor is het getal der overgeblevenen veel verminderd, maar desniettegenstaande werden op 31 December 1852 in het genoemde bisdom gevonden 20,527 Protestanten, van welke 5,992 de R. K. kerk verlaten hadden.

— Op de veemarkt te Ballinasloe in Ierland waren 44,656 schapen aangebragt, van welke 15,098 onverkocht bleven; van de 46,000 in het vorige jaar aangebragt, bleven slechts ruim 5,000 onverkocht.

— Te Dublin heeft een subaltern-Officier zijnen superieur wegens dronkenschap in hechtenis doen nemen.

— Omtrent het ongeluk op den spoorweg van Cork naar Dublin wordt het volgende medegedeeld: De piston van den locomotief van den gewonen trein brak; deze moest stilstaan, doch de seinen die gedaan werden tot het ophouden van een vee-trein, die achterop kwam, niet bemerkt zijnde, stoomde deze met volle vaart op de reizigers aan; 13 menschen werden gedood, waarvan 10 dadelijk. Het jammertooneel was onbeschrijfelijk. Vele reizigers hadden den trein niet verlaten, dewijl men hun te kennen gaf, dat de schade na een kort oponthoud spoedig hersteld zou worden. Toen de gevreesde trein naderde konden de passagiers die op en neder wandelden, door de regte rigting de vaart van den trein niet genoeg onderscheiden, en waren steeds in het denkbeeld dat de aankomende trein zeer langzaam ging, tot dat zij dien plotseling de seinen voorbij zagen snellen. Door schrik verbijsterd riepen zij de nog in de rijtuigen aanwezige personen toe er uit te springen, doch te laat. Op hetzelfde oogenblik stoof de trein door het achterste rijtuig van zijn voorganger; 2 Dames in de coupé werden letterlijk ineengedrukt en vermorseld. Er waren in het geheel 3 eerste klasse- en 2 tweede klasse-rijtuigen, elk afgedeeld in 4 vakken van 32 personen. Het getal reizigers beliep 40 of 50. Van hen die in de laatste rijtuigen zaten, ontsnapte er geen enkele. Opmerkelijk is het dat de personen op den vee-trein bijna geen letsel bekwamen, en geen enkel stuk hoornvee beschadigd werd.

— Het schip Annie Jane is met nagenoeg al de naar Quebec bestemde landverhuizers in de jongste stormen vergaan. Het was den 9den Sept. met ongeveer 450 passagiers uit Liverpool vertrokken en een eind weegs in den oceaan gevorderd, toen het door geweldige stormen werd overvallen en in ontredderden staat teruggeslagen tegen de westkust van Schotland, waar het op de Barra-eilanden verbrijzelde. Er zijn over de 300 menschen omgekomen.

— Berigten van de Sandwich-eilanden melden, dat de mazelen en kinkhoest reeds ongeveer 10,000 van de ruim 34,000 inwoners had ten grave gesleept; de sterfte hield nog niet op.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 October.

Aan zekeren bakker te Mondoubleau is bij besluit van den Prefect de bevoegdheid ontnomen, om bakkersbaas te blijven, omdat hij brood van slechte hoedanigheid had verkocht.

— In Spanje zijn binnen één jaar 6 Ministers van Financiën, 6 van Buitenl., 7 van Binnenl. Zaken, 5 van Justitie, 6 van Openbare Werken, 5 van Marine en 6 van Oorlog elkander opgevolgd.

ITALIE.

ROME, 30 September.

Gisteren heeft de Paus deel genomen aan de viering van het feest van den H. Michiel in het Apostolisch gesticht van dien naam. Ten 10 ure verliet hij het Quirinaal in een gala-rijtuig met 6 paarden bespannen, gevolgd door 3 rijtuigen voor de in dienst zijnde Prelaten bestemd, en vergezeld door de eerewacht en 3 detachementen Fransche dragonders. Na de dienst vertoonde de Paus zich op het balkon en gaf van daar zijnen zegen aan de zeelieden van al de in den Tiber ten anker liggende schepen, alsmede aan het volk, dat in grooten getale op het plein vergaderd was. Hij heeft vervolgens de inrigting nog in oogenschouw genomen, waar het werk van de leerlingen der polytechnische school was ten toon gesteld.

— Twee Geneefsche Protestanten zouden onlangs bij den Paus een gehoor hebben gehad, hebben hem hunne klagten ingeleverd over de staatkundige bemoeijingen der R. Katholieken te Genève en hem verzocht andere bevelen uit te vaardigen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 10 October.

Z. M. is met den Keizer van Rusland den Grootvorst Troonopvolger en den Prins van Pruissen uit Warschau, eergisteren hier aangekomen.

Gisteren is ter eer van den Keizer eene groote parade gehouden en des avonds hebben de Vorsten den schouwburg bezocht. De Keizer zou heden avond naar Petersburg terugkeeren.

— Indien de oorlog tusschen Rusland en Turkye mogt uitbarsten, zou Pruissen zich onzijdig houden.

— Den 7den waren alhier 8 personen door de cholera aangetast en 18 overleden.

— In het noordelijk Duitschland heeft eene aanzienlijke verhooging der theeprijzen plaats, omdat Rusland op zijne gewone markten bijna geen karavaan-thee, welke in noordelijk Duitschland zeer gezocht is, uit China ontvangen heeft.

— De landverhuizing naar Brazilië, hoewel zij door de Regering van dat land, zeer ondersteund wordt, vindt in Duitschland geen bijval.

— De Deensche Rijksdag is den 3den door den Koning in persoon geopend.

— Uit Athene wordt van den 20sten gemeld, dat het eiland Tenedos door eene aardbeving bijna geheel verwoest was.

LUXEMBURG.

4 October.

Heden heeft Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden de Wetgevende zitting, namens Z. M. den Koning Groothertog, met de volgende rede geopend:

»MIJNE HEEREN!

Mij weder in uw midden bevindende om, namens den Koning-Groothertog, onzen doorluchtigen Souverein, uwe gewone Zitting van 1853 te openen, is het mij in de eerste plaats behoefte de gevoelens van levendige voldoening en erkentelijkheid uit te drukken voor de blijken van gehechtheid en sympathie welke Prinses Amelia en ik dagelijks in het Land ontvangen. Bij mijne proclamatie van den 22sten der vorige maand, heb ik de veranderingen kenbaar gemaakt welke Z. M. de Koning-Groothertog noodig geoordeeld had in het bestuur des Lands te brengen. Deze proclamatie duidt de algemeene beginselen aan, welke de nieuwe Regering in het beheer der openbare aangelegenheden moeten leiden, en wijst ook in hoofdzaak de meest spoed vereischende verpligtingen aan welke op haar rusten. Reeds zijn hare pogingen, om goede betrekkingen met de Regering der Nederlanden te herstellen, met een goeden uitslag bekroond. Het verbod, sedert de maand September 1852 aan de diplomatieke agenten van dat Koningrijk gegeven, om tot de Luxemburgers, die vreemde Landen bewonen, de bescherming uit te strekken welke aan de Nederlandsche onderdanen is verzekerd, is den 29sten der vorige maand opgeheven. Het is voor mij eene vertroostende gedachte de verzekering te hebben, dat voortaan duizende Luxemburgers verre van hun Vaderland hulp en bescherming zullen vinden.

»De overweging eener ernstige zaak, die der eischen van het Koningrijk der Nederlanden ten laste van het Groothertogdom, welke men eenige reden had als beëindigd te beschouwen, is op nieuw sedert eenige jaren te berde gekomen. De Regering zal haar met de aandacht en den ijver volgen, welke het belang der zaak en de verdediging der regten van het Groothertogdom vereischen.

»Ik vertrouw dat het verdrag van toetreding tot het Tolverbond op eervolle voorwaarden vernieuwd zal worden. Dat vertrouwen is gegrond op de goede en opregte bedoelingen der centrale overheden van het Verbond, op den zedelijken waarborg dat de belangen der Bondstaten behartigd zullen worden, op de goede gezindheid welke tusschen de Regering en het Bestuur van het Verbond bestaat. De trouw der verdragen en onze wel begrepen belangen vorderen de vrije en geheele ten uitvoerlegging der Bondsverpligtingen. De Regering zal steeds aan die eischen van onze staatkundige stelling voldoen.

»In den loop uwer laatste Zitting hebt gij u bezig gehouden met het onderzoek van den geldelijken toestand des Lands; de arbeid, welke te dien opzigte is ondernomen, is niet geheel voltooid; de Regering zal haar onderzoek hervatten en aan de Kamer vele stukken overleggen welke geschikt zijn om alle onzekerheid te doen ophouden nopens den waren toestand der Groothertogelijke schatkist. De Regering vreest echter niet, dat het noodig zal zijn de belastingen te verhoogen.

»Z. M. heeft de vestiging van het grond-crediet bepaald; de Regering zal u, in den loop uwer Zitting, voorstellen doen ten aanzien van het ten uitvoer leggen dier wet.

»De onderhandelingen met Rome zullen spoedig worden hervat daar waar zij afgebroken waren. Mogten gevaarlijke en verbitterende beraadslagingen de pogingen der Regering niet belemmeren.

»Met vastberadenheid en volharding de wetten en reglementen van algemeen beheer te doen ten uitvoer leggen; volgens de beginselen van orde en behoud de landelijke, stedelijke en bosch-politie te organiseren; door alle wettige middelen den aan de openbare overheden verschuldigden eerbied te verzekeren, ziedaar de eerste maatregelen welke de Regering zal meenen te moeten nemen. De goedkeuring der Kamer is voor verscheiden dezer maatregelen noodig. Die goedkeuring zal ook gevraagd worden voor als onvermijdelijk erkende wijzigingen in de wet nopens de organisatie der gemeenten en voor het zamenstellen van verschillende bij de Constitutie bepaalde wetten. De Regering zal die verschillende ontwerpen aan de Vergadering aanbieden, zoodra zij ze zal hebben kunnen onderwerpen aan een rijp onderzoek en aan het voorloopig oordeel der permanente commissie van wetgeving, als een wetgevende waarborg bij de Constitutie zelve ingesteld. De ijverige medewerking van alle ambtenaren zal worden ingeroepen voor de vervulling van deze taak der Regering. Doch het zal ook billijk zijn, dat het bestuur ze de bescherming doe genieten, welke de Constitutie hun belooft en zich met zorg hun lot aantrekke. Ik heb mij overtuigd dat ons Bonds-contingent zich in een voldoenden staat bevindt en meer en meer aan mijne billijke verwachting beantwoordt. De Regering zal niets verzuimen om het Land de groote voordeelen van een spoorweg te schenken. Zoodra de voor dat belangrijke werk aangeknoopte onderhandelingen geëindigd zullen zijn, zullen zij u worden medegedeeld.

»Mijne Heeren, ik reken op uwe verstandige medewerking, op uwe waardering der ware belangen des Lands, op uwe vaderlandsliefde, opdat de aan het nieuwe bestuur opgedragen zending, en waarvoor de Kroon het zijn krachtigen steun verzekerd heeft, zonder schokken, met kalmte en gematigdheid volbragt moge worden. Ons Luxemburgsch Vaderland is binnen enge grenzen beperkt, zijn lot is nederig; het bevindt zich echter in gelukkige omstandigheden. Dat wij weten die vreedzaam te ontwikkelen; dan zullen wij de vaderlijke bedoelingen van onzen Souverein vervullen.

»Namens den Koning-Groothertog, Mijne Heeren, verklaar ik uwe gewone Zitting van 1853 geopend."

De Kamer heeft daarop met 27 tegen 23 stemmen den vroegeren Voorzitter den Heer Pescatore tot Voorzitter benoemd, en ook de vorige 4 Secretarissen herkozen. de zitting is daarop, dewijl de begrooting nog niet kon ingediend worden, tot 4 November verdaagd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 9 October.

De Keizer van Rusland heeft tijdens zijn verblijf te Olmutz aan ruim 80 Officieren Ridderorden gegeven, en voor elke compagnie die bij hem de eerwacht heeft waargenomen, 100 dukaten.

— Bij het Turksche gezantschap alhier is het berigt ontvangen, dat de oorlog aan Rusland formeel verklaard is. De Porte heeft te kennen gegeven, dat de vijandelijkheden een aanvang zullen nemen, indien de Russische troepen de Vorstendommen niet binnen een bepaalden termijn zullen hebben ontruimd.

RUSLAND.

De Keizer heeft voor dat hij zich naar Olmutz begaf, eene nieuwe ligting van krijgsvolk bevolen.

— Onlangs is bij eene Keizerlijke ukase aan de jongelieden van minder dan 21 jaren verboden Rusland te verlaten, om welke redenen of onder welk voorwendsel het ook mogt zijn; ten opzigte van de overige onderdanen is de vrijheid om zich buiten 's lands te begeven, aan nieuwe regelen onderworpen. — Volgens eene andere ukase is eene strenge straf bepaald tegen de brandstichtingen, die thans in vele oorden des lands veelvuldig voorkomen.

— Rusland zou van het Chinesche gouvernement de vrije scheepvaart op de rivier Amur verworven hebben, waarop het sinds lang aangedrongen had.

— Een krijgstogt in het zuidelijk Asiatische gedeelte van het het Rijk is door de vermeestering van de vesting Akmas, in Turkestan, met een gelukkig gevolg bekroond en de invloed van Rusland in het midden van Azië daardoor

zeer bevorderd. De in het noorden van Turkestan gevestigde stammen hadden de opperheerschappij van den Keizer reeds erkend en het bezit van genoemde vesting zal wel de onderwerping van de zuidelijke stammen in dat oord te weeg brengen. Hieromtrent wordt het volgende uitvoeriger berigt medegedeeld:

De in het noordelijke Turkestan aan de overzijde van den Sir Daria wonende Kirgisen, hadden reeds voor vele jaren, namelijk sedert de regering van Keizer Alexander feitelijk de Russische opperheerschappij erkend; de nog niet daaraan onderworpen bewoners van de steppen in zuidelijk Turkestan daarentegen deden menigvuldige invallen in de noordelijke districten, waarbij de aan de genoemde rivier gelegen vesting Akmas of Akmetschek hun een belangrijk steunpunt opleverde. Om aan deze invallen een eind te maken, werd tot eene expeditie tegen Akmas besloten. De stad Orenburg diende tot uitgangspunt der militaire operatien, waarvan het beleid werd opgedragen aan den Generaal Perowski, denzelfden die voor eenige jaren over de geheel mislukte expeditie tegen Khiwa bevel voerde. Nadat eenige punten tusschen Orenburg en de vesting Akmas versterkt waren, werd een aanval op laatstgemelde ondernomen; zij werd na een bloedigen strijd stormenderhand vermeesterd, eene vrij sterke bezetting daarin gelegd en in den omtrek eenige kleine forten aangelegd. De indruk dien deze gebeurtenis in die streken gemaakt heeft, is reeds daarin blijkbaar, dat de Khan van Khiwa zich gehaast heeft den wensch te doen kennen om met Rusland vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden. Als een bewijs van de zorg en moeite waarmede deze expeditie voorbereid is, kan de omstandigheid strekken, dat twee tot ondersteuning der militaire operatien bestemde schroefstoomboten, die in Zweden gebouwd waren, door geheel Rusland langs de kanalen en de Wolga naar de Kaspische zee en van daar te land naar het meir Aral gebragt werden, om van daar langs de rivier Sir Daria, levensmiddelen en krijgsbehoeften aan de troepen toe te voeren.

TURKYE.

Berigten tot 2 October per telegraaf aangebragt, melden, dat de Divan den oorlog aan Rusland had verklaard, indien binnen 40 dagen de Donau-Vorstendommen niet ontruimd waren.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 7den October de Heer A. Heynsius, van Moordrecht, in de Wis- en Natuurkunde, na verdediging zijner Dissertatie *de Corporis albuminosis*.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een ZOON, J. P. SYTHOFF, van AMEYDEN.
LEYDEN, 11 October 1853.

Heden overleed aan korte doch hevige zenuwkoortsen onze geliefde derde Zoon PETRUS JOHANNES ANDREAS, in den ouderdom van ruim 24 jaren.

M. J. HOELEN,
LEYDEN, 9 October 1853. J. K. W. HOELEN, VISSER.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 66 jaren, de Wel-Eerwaarde Zeer Geleerde Heer A. DOYER TZN., sedert 36 jaren *Predikant bij de Doopsgezinde Gemeente* alhier. Hij overleefde slechts 3 maanden zijne geliefde gade.

Uit aller Naam,
LEYDEN, 9 October 1853. H. DOYER TZN.

Eenige Kennisgeving.

BIDSTOND
VOOR
DE UITBREIDING DER EVANGELIE-VERKONDIGING ONDER DE CHINEZEN,

Op Maandag 17 *October* 1853,
In de Kerk der Doopsgezinde Gemeente,
des avonds ten *half acht* ure.

Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van den 11den October 1853, is EGBERT SPYKER, *Zeilenmaker* wonende te *Leyden*, verklaard in staat van Faillissement, aanvang genomen hebbende op den 8sten October 1853. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel-Achtbare Heer Mr. J. VAN OUTEREN, en tot Curator de Ondergeteekende.

Mr. P. P. P. KIST, *Advocaat.*

Hoog-Heemraden van Rijnland en van 's Lands en Groot Waterschap van Woerden zijn voornemens in het Gemeenlandshuis den beide Hoog-Heemraadschappen, onder *Oudshoorn*, op Dingsdag den 25sten October 1853, des voormiddags ten *elf* ure, in het openbaar bij Opbod en Afslag te VERPACHTEN:

Het regt van doorvaart der Schepen en Vaartuigen, passerende door de Heimans of 's Molenaarsbrug, liggende in den lagen Rijndijk, onder het Ambacht van Oudshoorn, *voor den tijd van* DRIE *jaren, ingaande met den* 1sten *Januarij* 1854.

De Voorwaarden zullen acht dagen te voren ter lezing liggen ter Secretarie van Rijnland te *Leyden*, en van het Waterschap te *Woerden*, alsmede in het Gemeenlandshuis voornoemd.

Slechts drie Voorstellingen!

Op mijne doorreize naar *Parijs* zal ik hier ter Stede, in eigen persoon, *drie* Voorstellingen geven in de groote Zaal van **den Burg.**

Zij zullen plaats hebben op *Woensdag* 12, *Donderdag* 13 *en Vrijdag* 14 *October* aanstaande met het wereldberoemde

REUZEN-CYCLORAMA,

Voorstellende eene reis door ***Tyrol, Zwitserland en Italië.***

F. REICHARDT.

Getuigschrift van Nederlandsche Kunstschilders.

Het Cyclorama van eene reis door *Tyrol*, *Stiermarken*, *Zwitserland* en *Italië*, door de HH. HEYL en Gebr. BORGMANN, te Berlijn geschilderd, is op de ll. Haagsche Kermis door de Ondergeteekenden bezocht, en zij bevelen met genoegen dit Kunstwerk, hetwelk zoo vele schoonheden bevat, aan hunne Landgenooten ter bezigtiging aan.

C. KRUSEMAN. — B. J. VAN HOVE. —
W. HOPPENBROUWER. — S. L. VERVEER.

Ik heb met genoegen het Cyclorama van *Tyrol* een tweemaal gezien en hetzelve is waardig door een elk, die kunstgevoel bezit, besigtigd te worden.

ROTTERDAM, 24 Aug. 1853. J. A. CANTA.

De Ondergeteekenden hebben met de meeste belangstelling gezien de Cyclorama, geschilderd door HEYL en Gebr. BORGMANN, voorstellende eene reis door *Tyrol*, *Stiermarken*, *Zwitserland* en *Italie*, en willen gaarne hunne betuiging geven, dat dit Kunstvoortbrengsel met zeer veel talent is geschilderd en op eene voortreffelijke wijze de natuur voorstelt.

N. PIENEMAN. — M. CALISCH. —
AMSTERDAM, 23 Sept. 1853. C. HAMBURGER. — H. TEN KATE.

Heden namiddag verkoopt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK alhier de Boeken, betreffende AUCTORES CLASSICI, DICHTKUNDE, FRAAIJE LETTEREN, ROMANS en TAALKUNDE.

Donderdag namiddag 13 October, het vervolg der AUCTORES CLASSICI, DICHTKUNDE, FRAAIJE LETTEREN en ROMANS.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG, 10 October.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{1}{4}$	$61\frac{1}{4}$	$61\frac{9}{16}$
Dito Certificaten	3	„	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{5}{8}$	$74\frac{1}{4}$
Dito dito	4	„	$93\frac{1}{8}$	$93\frac{1}{8}$	$93\frac{3}{16}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	„	$92\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	„	125	—	—
O. I. Leening	4	„	$93\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg			—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Haarlemmermeer	5	„	$100\frac{1}{4}$	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	„	—	—	—
Dito dito	5	„	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	„	106	$106\frac{1}{8}$	$106\frac{1}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	5	„	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	„	—	—	—
Dito 1840	4	„	$90\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	„	$89\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	„	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	„	$72\frac{1}{4}$	—	—
Certificaten van dito	6	„	$72\frac{3}{4}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	159	—	—
Dito Obligatiën	4	„	$83\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	$21\frac{1}{2}$	$21\frac{1}{4}$	$21\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën	3	„	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	„	$40\frac{3}{4}$	41	$40\frac{7}{8}$
Bewijzen Coupons			$5\frac{3}{8}$	$5\frac{7}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	„	—	—	—
Dito	4	„	—	—	—
Dito Metall.	5	„	$77\frac{3}{4}$	$78\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	5	„	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{3}{8}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{7}{8}$	$40\frac{1}{8}$	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	„	$50\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	„	$50\frac{1}{2}$	$50\frac{5}{8}$	$50\frac{1}{2}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	„	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{3}{8}$
PORTUGAL, te Londen	3	„	$38\frac{1}{16}$	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{1}{16}$
Dito dito	4	„	—	—	—
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$	„	$33\frac{1}{4}$	—	—
MEXICO	3	„	$23\frac{1}{16}$	$23\frac{1}{4}$	—
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $4\frac{15}{16}$ $5\frac{1}{16}$.
Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 99 $99\frac{1}{8}$.
Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie 3 pCt.
Wissel-Disconto 2.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.